

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
Rozdział 1	
PROBLEMATYKA KULTURY BEZPIECZEŃSTWA PRACY	9
1.1. Istota kultury bezpieczeństwa pracy	9
1.1.1. Czynniki wpływające na kulturę bezpieczeństwa pracy	11
1.1.2. Kształtowanie kultury bezpieczeństwa pracy	13
1.2. Badania dotyczące kultury bezpieczeństwa pracy	16
1.2.1. Model kultury bezpieczeństwa pracy	17
1.2.2. Diagnoza kultury bezpieczeństwa pracy	17
1.2.2.1. Badanie klimatu bezpieczeństwa	18
1.2.2.2. Złożone badania kultury bezpieczeństwa	19
1.3. Postawy i zachowania pracowników a kultura bezpieczeństwa pracy	20
1.3.1. Czynniki wpływające na zachowania pracowników	21
1.3.2. Model uwarunkowań zachowań bezpiecznych	22
1.3.3. Motywowanie jako element kultury bezpieczeństwa	25
1.3.4. Wpływ postaw i zachowań pracowników na wypadki w przedsiębiorstwie	26
Rozdział 2	
ORGANIZACJA WARUNKÓW PRACY JAKO PRZYCZYNA BŁĘDNEGO DZIAŁANIA CZŁOWIEKA	28
2.1. Środowisko pracy	28
2.1.1. Mikroklimat	29
2.1.2. Zanieczyszczenia powietrza	31
2.1.3. Jakość oświetlenia	31
2.1.4. Odpowiedni dobór kolorów	32
2.1.5. Hałas	32
2.2. Organizacja pracy	33
2.3. Sytuacje zagrożenia w miejscu pracy	34
2.3.1. Model zachowania się człowieka w sytuacji zagrożenia	35

2.4. Sytuacje niedostatku informacji i deficytu czasu w miejscu pracy.....	38
2.4.1. Sytuacje braku informacji w miejscu pracy.....	38
2.4.2. Sytuacje braku czasu w miejscu pracy.....	39

Rozdział 3

ROLA CZYNNIKA LUDZKIEGO W POPEŁNIANIU BŁĘDÓW W PRACY.....	41
3.1. Pojęcie czynnika ludzkiego	41
3.2. Pojęcie błędu i jego klasyfikacja	42
3.2.1. Rodzaje niebezpiecznych błędów	42
3.2.2. Klasyfikacje błędów.....	45
3.2.3. Przyczyny niebezpiecznych błędów	47
3.3. Psychologiczne aspekty i mechanizmy powstawania błędów	49
3.4. Przewidywanie błędów na podstawie psychicznych możliwości człowieka	51
3.5. Stany człowieka wpływające na jego niezawodność	54
3.5.1. Ocena stanów funkcjonalnych człowieka	55
3.5.1.1. Zmęczenie jako przyczyna popełniania błędów.....	55
3.5.1.2. Praca monotonna jako przyczyna popełnianych błędów	57
3.5.1.3. Napięcia emocjonalne jako przyczyna popełnianych błędów.....	58

Rozdział 4

MOTYWOWANIE PRACOWNIKÓW DO BEZPIECZNEJ PRACY.....	62
4.1. Podstawowe pojęcia i definicje motywowania	62
4.2. Charakterystyka procesu motywowania – wybrane teorie motywacji.....	63
4.3. Instrumenty pobudzania motywacji	66
4.3.1. Podział motywatorów	67
4.3.1.1. Płaca jako środek motywacyjny	68
4.3.1.2. Pozapłacowe środki pobudzania motywacji	70
4.4. Motywowanie do bezpiecznego postępowania	72
4.5. Metody i środki motywowania do bezpiecznej pracy	73

Rozdział 5

PARTYCYPACJA PRACOWNICZA.....	77
5.1. Istota partycypacji i jej klasyfikacji	77
5.1.1. Podstawowe pojęcia i definicje partycypacji pracowniczej.....	77
5.2. Geneza partycypacji w Polsce.....	79
5.3. Funkcje i wartości partycypacji.....	81
5.4. Typy i wymiary partycypacji	82

5.5. Poziomy i rodzaje uczestnictwa pracowników w zarządzaniu	85
5.6. Formy zaangażowania pracowników w system zarządzania	89
5.7. Warunki konieczne do wystąpienia i rozwoju partycypacji w przedsiębiorstwie.....	90
5.8. Korzyści wynikające z partycypacji pracowników w system zarządzania bezpieczeństwem.....	93
Rozdział 6	
STRES ZAWODOWY	95
6.1. Pojęcie i definicje stresu.....	95
6.1.1. Fizjologiczna teoria stresu	96
6.1.2. Psychologiczne teorie stresu	97
6.2. Przyczyny powstawania stresu w pracy	98
6.3. Pojęcie stresu zawodowego.....	99
6.3.1. Stresory zawodowe	100
6.3.2. Skutki stresu zawodowego.....	101
6.3.3. Stres pracowników a funkcjonowanie przedsiębiorstwa	103
6.4. Przeciwdziałanie stresorom zawodowym	103
6.4.1. Indywidualne sposoby radzenia sobie ze stresem.....	104
6.4.2. Działania organizacji na rzecz obniżania stresu wśród pracowników	105
Rozdział 7	
WYPALENIE ZAWODOWE.....	107
7.1. Charakterystyka zjawiska wypalenia zawodowego	107
7.2. Wypalenia zawodowe – pojęcia i definicje	108
7.3. Przyczyny i skutki wypalenia zawodowego.....	110
7.3.1. Sygnały ostrzegawcze wskazujące na zjawisko wypalenia	110
7.3.2. Przyczyny wypalenia zawodowego	111
7.3.3. Stadia procesu powstawania wypalenie zawodowego.....	111
7.3.4. Proces wypalenia zawodowego	113
7.3.5. Fazy i objawy wypalenia zawodowego	114
7.3.6. Kryteria diagnostyczne zespołu wypalenia.....	115
7.3.7. Skutki wypalenia zawodowego.....	116
7.4. Profilaktyka wypalenia zawodowego.....	117
7.4.1. Sposoby zapobiegania wypaleniu zawodowemu.....	117
7.4.2. Przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego pracowników	118

Rozdział 8

MOBBING W PRACY	120
8.1. Zjawisko mobbingu i jego charakterystyka	120
8.2. Przyczyny występowania mobbingu w przedsiębiorstwie	122
8.3. Mobber, ofiara mobbingu i przebieg mobbingu.....	123
8.3.1. Charakterystyka mobbera	123
8.3.2. Charakterystyka ofiary mobbingu.....	125
8.3.3. Przebieg mobbingu	127
8.4. Taktyki stosowane w mobbingu.....	128
8.5. Zachowania mobbingowe	129
8.6. Skutki mobbingu	131
8.7. Przeciwdziałanie zjawisku mobbingu w przedsiębiorstwie	132
8.7.1. Profilaktyka mobbingu od strony pracownika	132
8.7.2. Reagowanie na istniejący mobbing.....	132
8.7.3. Rady dla mobbingowanego.....	134
BIBLIOGRAFIA.....	135